

Sygn. akt III AUa 1540/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ireneusz Lejczak
Sędziowie:	SSA Janina Cieślikowska SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.)
Protokolant:	Katarzyna Sypień

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku W. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego

na skutek apelacji W. W.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 27 września 2012 r. sygn. akt VIII U 2763/12

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 września 2012 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie W. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 13 kwietnia 2012 r. odmawiającej wnioskodawcy umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

Wnioskodawca - W. W., urodzony (...), obciążony był obowiązkiem alimentacyjnym wobec swoich dzieci I. i K. W., z którego się nie wywiązywał. W związku z powyższym w okresie od czerwca 1992 r. do kwietnia 2004 r. świadczenia alimentacyjne wypłacane były z Funduszu Alimentacyjnego. Konsekwencją nie wywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego było powstanie zadłużenia wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego w łącznej kwocie 16.768,20 zł.

W dniu 14 lutego 2012 r. wnioskodawca skierował do organu rentowego wniosek o umorzenie należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń, wraz z 5% opłatą na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres zadłużenia. Wnioskodawca nie pracuje, nie pobiera renty oraz emerytury, nie posiada dochodu z innych źródeł, nie pobiera zasiłku lub innego świadczenia z urzędu pracy. Wnioskodawca mieszka sam i prowadzi jednoosobowe gospodarstwo domowe. Nie ponosi żadnych opłat, bowiem koszty utrzymania oraz rachunki regulują jego dzieci, a także korzysta z dodatku mieszkaniowego.

Równocześnie wnioskodawca załączył do wniosku o umorzenie należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego umowę najmu lokalu mieszkalnego z dnia 12 grudnia 2000 r. określającą wysokość czynszu na kwotę 215,35 zł oraz orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z dnia 14 marca 2011 r. wydane do dnia 31 marca 2014 r. ze wskazaniem pracy niewymagającej dużego wysiłku fizycznego oraz dobrej sprawności lokomocyjnej.

Wnioskodawca nie jest zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia, czy prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Nie figuruje on również w ewidencji emerytalno - rentowej jako osoba pobierająca świadczenie, a w Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców nie występuje jako właściciel pojazdu. Nie jest także właścicielem ani współ-właścicielem gruntów i budynków. Wnioskodawca korzysta z pomocy MOPS w formie zasiłku stałego wypłacanego w wysokości 243,75 zł miesięcznie, przyznanego na okres od 1 marca 2011 r. do 31 marca 2014 r. oraz w formie dodatku mieszkaniowego przyznanego do dnia 31 sierpnia 2012 r. w kwocie 256,50 zł. Głównym problemem, z którym boryka się wnioskodawca jest niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym oraz brak własnego zabezpieczenia materialnego. Mieszka on sam oraz otrzymuje pomoc od dzieci w formie żywności i opłat mieszkaniowych. Natomiast Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Krzyków prowadzi przeciwko wnioskodawcy postępowanie egzekucyjne KMP 153/91 w przedmiotowej sprawie oraz w sprawie zaliczki alimentacyjnej wypłacanej przez MOPS. Dochodzenie należności na rzecz wierzycieli zostało umorzone na mocy postanowienia z dnia 15 marca 2012 r. Organ egzekucyjny poinformował, że wnioskodawca nie posiada majątku mogącego stanowić przedmiot zajęcia. Egzekucja pozostaje bezskuteczna.

Decyzją z dnia 13 kwietnia 2012 r. organ rentowy, działając z upoważnienia likwidatora Funduszu Alimentacyjnego, odmówił umorzenia należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres od czerwca 1992 r. do kwietnia 2004 r. w łącznej kwocie 16.768,20 zł.

Aktualnie wnioskodawca mieszka sam w mieszkaniu o wymiarach 38 m⁽²⁾, nie posiada nikogo na utrzymaniu. W chwili obecnej nie leczy się, przyjmuje jedynie środki przeciwbólowe. Nie posiada dokumentacji wskazującej na niezdolność do pracy zarobkowej. W dniu 24 stycznia 2011 r. wnioskodawca został poddany badaniu (...). Stwierdzono wówczas u niego(...). Poza tym wskazano, że (...).

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie wnioskodawcy nie jest zasadne, bowiem zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do uznania, że wystąpiły przesłanki do umorzenia należności względem zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego, Sąd Okręgowy uznał, że jakkolwiek wnioskodawca obecnie znajduje się w trudnej sytuacji finansowej i zdrowotnej, to jednak okoliczności te nie stanowią wystarczającej podstawy do zwolnienia go z obowiązku zwrotu długu wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją wnioskodawca podnosząc, że nie zgadza się z oceną Sądu, bowiem jest osobą chorą, a Sąd nie dał mu szans na udowodnienie tej kwestii np. przez skierowanie go na badania przez lekarza medycyny pracy.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja wnioskodawcy jest bezzasadna.

Podstawę rozstrzygnięcia w sprawie stanowi art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006, nr 139, poz. 992 ze zm.), w myśl którego, w szczególności uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której prowadzona jest egzekucja alimentów, lub

osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu. Od decyzji likwidatora, w sprawach określonych w ust. 1, przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego dotyczących spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych (ust. 3).

Wystąpienie szczególnie uzasadnionych przypadków związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną wymaga każdorazowej oceny Sądu rozpoznającego odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego. Katalog okoliczności związanych z sytuacją rodzinną nie został określony w przepisach, niewątpliwie jednak można tu wskazać liczebność rodziny pozostającej na utrzymaniu zobowiązanego do zwrotu świadczeń, brak majątku, z którego możliwe byłoby dochodzenie od osoby zobowiązanej zwrotu świadczeń, ustalenie, że w przypadku zwrotu świadczeń osoba zobowiązana lub osoby pozostające na jej utrzymaniu zostałyby pozbawione niezbędnych środków utrzymania, wiek osoby zobowiązanej, czy zdarzenia losowe (kradzież, wypadek, pożar, powódź, inne klęski żywiołowe itp.) powodujące szczególne trudności w sytuacji materialnej osoby zobowiązanej.

Zaistnienie jednej lub kilku z powyższych sytuacji nie będzie oznaczać automatycznego zastosowania art. 68 ust. 1. Sąd rozpoznający odwołanie ma bowiem prawo do swobodnej oceny wszystkich okoliczności.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji dokonał w sprawie trafnej oceny sytuacji zdrowotnej oraz materialnej wnioskodawcy i słusznie uznał, że nie zachodzą przesłanki do umorzenia należności W. W. wobec funduszu alimentacyjnego.

Zasadnie bowiem wskazał Sąd Okręgowy, że choć rzeczywiście wnioskodawca znajduje się obecnie w trudnej sytuacji finansowej i zdrowotnej, to jednak nie jest ona na tyle krytyczna, by uzasadniała umorzenie wobec niego należności na rzecz funduszu alimentacyjnego. Przy tej ocenie należy mieć bowiem na względzie fakt, że z obowiązku łóżenia na swoje dzieci wnioskodawca nie wywiązywał się przez szereg lat. W okresie, kiedy z racji wieku i stanu zdrowia, miał duże szanse na znalezienie zatrudnienia, które umożliwiłoby partycypowanie w utrzymaniu dzieci, W. W. nie podejmował żadnych starań, nakierowanych na takie zorganizowanie życia i znalezienie źródła utrzymania, by zadośćuczynić temu obowiązkowi. W konsekwencji zaś przyjęcia przez wnioskodawcę biernej postawy jego zadłużenie wobec funduszu rosło. Te okoliczności natomiast są bardzo istotne dla obecnej oceny żądania wnioskodawcy, który podnosi, że ze względu na swój stan zdrowia nie jest w stanie spłacać zaległości. W odniesieniu do tej kwestii również należy podzielić pogląd Sądu Okręgowego, że ani okoliczność zaliczenia wnioskodawcy do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, ani też problemy z kręgosłupem, nie są równoznaczne z niezdolnością do podjęcia jakiegokolwiek zatrudnienia. Zauważyć bowiem należy, że wnioskodawca do tej pory nie podejmował na tyle intensywnego i ingerującego w organizm leczenia, które uzasadniałoby przyjęcie tezy o braku możliwości świadczenia pracy z przyczyn zdrowotnych.

Z uwagi na to, pominięcie wskazanych wyżej okoliczności i umorzenie należności wobec funduszu pozwoliłoby jedynie wnioskodawcy na uniknięcie obowiązku alimentacyjnego, jaki na nim ciążył na podstawie przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, i byłoby w konsekwencji premiowaniem biernej postawy wnioskodawcy, który przez lata nie wykazywał żadnych starań, by chociażby w części spłacić swoje zobowiązania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację wnioskodawcy jako bezzasadną.'

R.S.